Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2007–2008

29 754 Terrorismebestrijding

Nr. 135

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 september 2008

Hierbij bieden wij u een samenvatting aan van het veertiende Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN14) van september 2008. Het dreigingsniveau blijft staan op *substantieel*.

De formele rapportageperiode van het DTN-14 loopt van 16 maart 2008 tot en met 15 juni 2008. Recente ontwikkelingen tot en met 4 september 2008 zijn echter eveneens in de analyse verwerkt.
Het DTN wordt vier keer per jaar opgesteld door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding, beslaat in principe een kwartaal, en is in eerste instantie bedoeld voor de Raad voor de Nationale Veiligheid. Het DTN wordt ook besproken met de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van uw Kamer.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties a.i.,
E. M. H. Hirsch Ballin

KST122105
0708tkkst29754-135
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2008

Samenvatting Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland september 2008 (DTN-14)

De al langer gesignaleerde internationale terroristische dreiging richting Nederland, als gevolg van de film Fitna, wordt in DTN14 bevestigd. In de afgelopen maanden is uit uiteenlopende bronnen informatie vergaard waaruit blijkt dat ook Nederland en zijn buitenlandse belangen momenteel een van de voorkeursdoelwitten vormen van internationaal opererende jihadistische netwerken. Een daarbij relevante ontwikkeling is het toenemend aantal berichten over Westerse jihadisten in trainingskampen in het grensgebied van Pakistan/Afghanistan. Zij vallen mogelijk minder op bij Westerse veiligheidsdiensten en zouden daardoor beter inzetbaar kunnen zijn bij het uitvoeren van aanslagen in het Westen.
De bovenstaande ontwikkelingen onderstrepen het sinds DTN12 geldende dreigingsniveau *substantieel*. Dit betekent dat de kans op een aanslag tegen Nederland reëel is. Tegen welk doelwit een mogelijke aanslag zich zal richten is niet met zekerheid te zeggen hoewel, gezien de geografische nabijheid, het risico op een aanslag tegen Nederlandse politieke belangen in de Pakistaans/Afghaanse regio het meest waarschijnlijk lijkt.

Terrorisme

Internationale dreiging

In maart 2008 is het algemene dreigingsniveau voor Nederland verhoogd van *beperkt* naar *substantieel*. Deze verhoging werd gebaseerd op de toenemende internationale dreiging voor Europa in den brede, in combinatie met een hoog internationaal profiel van Nederland. Ontwikkelingen in de afgelopen periode hebben de internationale dreiging voor Nederland manifester gemaakt. De voornaamste aanleiding hiertoe lijkt nog steeds te liggen in de film Fitna, die door jihadisten wordt beschouwd als een zware belediging en een provocatie. Naast de al langer waargenomen berichten op internationale jihadistische webfora waarin ons land wordt genoemd, is er de afgelopen maanden via uiteenlopende bronnen informatie vergaard, waaruit blijkt dat ook Nederland en zijn buitenlandse belangen momenteel een van de voorkeursdoelwitten vormen van internationaal opererende jihadistische netwerken. Met een aanslag zouden jihadisten het in de islamitische wereld verslechterde imago van de jihadistische strijd, ontstaan door de strijd in Irak met vele doden onder moslims, willen opvijzelen. Daarbij is hun veronderstelling dat een vergeldingsaanslag tegen Nederland, in bredere islamitische kring verwelkomd zal worden.
De voorstelbaarheid van een aanslag tegen Nederlandse belangen wordt verder ingekleurd doordat er aanhoudend meer berichten komen over Westerse (waaronder Europese) rekruten in jihadistische trainingskampen van verschillende terroristische groepen in het Pakistaans/Afghaanse grensgebied.
Deze groepen werken veelal onderling ook samen. Vooral al Qa'ida zou op zoek zijn naar Westerse rekruten ten behoeve van aanslagen in Europa en de Verenigde Staten. Dergelijke rekruten zouden bij Westerse opsporings- en inlichtingendiensten mogelijk minder opvallen als potentiële terroristen, zo is de achterliggende gedachte, en zouden daarmee bij uitstek geschikt kunnen zijn voor inzet in het Westen. Het hoofd van de Duitse federale politie heeft in dat kader zijn zorgen geuit over meer dan vijftig islamisten uit Duitsland die in de afgelopen jaren zouden hebben verbleven of thans nog zouden verblijven in trainingskampen in het Pakistaans/Afghaanse grensgebied. Ten tijde van eerdere DTN's is reeds gebleken dat groepen in het Pakistaans/Afghaanse grensgebied, via transnationale terroristische netwerken, sturing konden geven aan aanslagen en aanslagplannen in Europa.

Hoewel de huidige internationale dreiging tegen Nederland vooral afkomstig lijkt uit het Pakistaans/Afghaanse grensgebied, moet ook rekening worden gehouden met een dreiging uit andere gebieden. Te denken valt aan Noord-Afrika waar al Qa'ida in de Islamitische Maghreb (AQIM) actief is. Hoewel AQIM thans vooral op de eigen regio gericht lijkt, beschikt AQIM over faciliterende structuren in Europa.

Profiel Nederland

Vergeleken met DTN13 spelen thema's zoals de film *Fitna* veel minder in de *publieke opinie* in islamitische landen. Echter, onder jihadisten is het profiel van Nederland onveranderd hoog. Juist in jihadistische kringen is internationaal het beeld bevestigd dat ons land, net als bijvoorbeeld Denemarken, een actieve speler is in wat in jihadistische kring wordt gezien als een onrechtvaardige strijd die wereldwijd tegen moslims wordt gevoerd.

Netwerken in Nederland

Lokale autonome netwerken in Nederland zijn de afgelopen periode wederom rustig gebleven. Wel werd in de afgelopen periode de intentie geconstateerd om deel te nemen aan de jihad in Afghanistan en Irak. Dit gold ook voor netwerken in Nederland die een internationale component kennen. Zij waren altijd al eerder gericht op het ondersteunen van de jihad in de traditionele strijdgebieden dan op het voeren van de jihad in Nederland. Bij een gecoördineerde internationale actie onder leiding van Frankrijk heeft in Nederland een aanhouding plaatsgevonden. De verdachte zou een centrale rol vervullen in een Europa-brede faciliteringscel ten behoeve van de Islamic Movement of Uzbekistan (IMU). Deze organisatie is actief in het Pakistaans/Afghaanse grensgebied en heeft nauwe banden met de Tehrik-i-Taliban Pakistan (TTP) en kern al Qa'ida.

Radicalisering en Polarisatie

In verschillende eerdere DTN's is gemeld dat de weerbaarheid tegen radicalisering onder Nederlandse moslims is toegenomen. Ook onder Nederlandse politieke salafisten lijkt er meer weerstand te komen tegen al te radicale standpunten omdat deze negatieve publiciteit opleveren, wat de salafistische zaak niet ten goede komt.

Er is wel sprake van een heropleving van islamistisch radicalisme op het internet, waar eerder een verminderde activiteit werd geconstateerd. Een andere ontwikkeling is dat een deel van het islamistisch radicalisme plaatsvindt op afgeschermde gedeelten van internet. Tevens is er een nieuwe radicaal-islamitische website die tweetalig is (Engels en Nederlands). Deze meertaligheid heeft als doel een grotere doelgroep te bereiken.

Weerstand

Gematigde moskeeën winnen steeds meer terrein terug dat ze de afgelopen 20 jaar geleidelijk zijn kwijtgeraakt aan salafisten. Moskeeën richten zich hierbij, zoals salafisten al jaren doen, nadrukkelijker op jongeren. Dit doen ze door bijvoorbeeld, net als salafisten, ook Nederlandstalige lessen over de islam aan te bieden. Ook schuiven de moskeeën jonge imams naar voren die hun wortels hebben in Nederland en goed bekend zijn met de problemen van de tweede en derde generatie jongeren. Deze jongere imams zijn beter bekend met de gevoeligheden binnen de Nederlandse samenleving, en tonen ook een grotere bereidheid om discussies rondom gevoelige kwesties (zoals de positie van homoseksuelen en vrouwen binnen de islam) niet uit de weg te gaan. Deze groeiende aandacht van de

mainstream-moskeeën voor jongeren kan de aantrekkingskracht van de salafistische boodschap op termijn verzwakken. De jongeren worden immers geconfronteerd met verschillende interpretaties van de islam.

Tegenmaatregelen

Een Pakistaanse terrorismeverdachte is uitgeleverd aan Spanje in verband met zijn mogelijke betrokkenheid bij een jihadistische cel die plannen had voor aanslagen in Spanje en andere Europese landen. Het gaat hierbij om een persoon die reeds in maart 2008 werd aangehouden in Breda, zoals in DTN13 gemeld.